

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. toukokuuta 2024
(OR. en)

9439/24

DUAL USE 39
POLCOM 203
COMER 87
RECH 254
ENER 255
ENV 557
CFSP/PESC 650

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Asia: Neuvoston päätelmät vientivalvontaa koskevasta valkoisesta kirjasta

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä neuvoston 4030. istunnossaan hyväksymät neuvoston päätelmät vientivalvontaa koskevasta valkoisesta kirjasta.

NEUVOSTON PÄÄTELMÄT**vientivalvontaa koskevasta valkoisesta kirjasta**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

PALAUTTAA MIELEEN

- A. Euroopan komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan 20. kesäkuuta 2023 antaman yhteisen tiedonannon Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiasta¹.
- B. Euroopan komission 24. tammikuuta 2024 julkaiseman valkoisen kirjan vientivalvonnasta² osana laaja-alaista kauppaa, investointeja ja tutkimusta koskevaa pakettia, joka puolestaan liittyi Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategian toteuttamiseen, mukaan lukien

Euroopan komission analyysin EU:n nykyisestä sekä siviili- että sotilaskäyttöön tarkoitettujen tuotteiden (kaksikäyttötuotteet) vientivalvontajärjestelmästä kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi ja EU:n turvallisuusetujen turvaamiseksi geopoliittisen kehityksen yhteydessä; Euroopan komission yksilöimät nykyiset haasteet ja sen tavoitteen käynnistää keskustelu EU:n nykyisen vientivalvontajärjestelmän tehostamisesta; sekä

vientivalvontaa koskevaan valkoiseen kirjaan sisältyvät neljä ehdotettua toimea, joihin liittyen Euroopan komissio aikoo ehdottaa toimia sekä lyhyellä että keskipitkällä aikavälillä.

PAINOTTA SEURAAVAA:

- A. Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonta on keskeinen väline kansainvälisen rauhan ja vakauden varmistamisen kannalta.

¹ ST 10919/23.

² ST 5859/24.

Lisäksi on erittäin tärkeää varmistaa, että noudatetaan jäsenvaltioiden ja unionin kansainvälisiä sitoumuksia ja vastuita erityisesti asesulkujärjestelyjen, alueellisen rauhan, turvallisuuden ja vakauden sekä ihmisoikeuksien ja kansainvälisen humanitaarisen oikeuden kunnioittamisen osalta.

- B. On erittäin tärkeää, että jäsenvaltiot sitoutuvat monenvälisiin vientivalvontajärjestelyihin, sillä ne pitävät yllä toimiaan, joilla tuetaan jatkuvaa monenvälistä lähestymistapaa vientivalvontaan ja vahvistetaan näiden järjestelmien toimintaa, mikä on olennaisen tärkeää joukkotuhousteiden ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmien leviämisen torjumisen, tavanomaisten aseiden ei-toivotun keskittymisen välttämisen ja kansainvälisen rauhan edistämisen kannalta.
- C. Vientivalvonta on tehokkainta, kun sitä sovelletaan monenvälisesti ja kun samalla säilytetään tasapuoliset toimintaedellytykset ja edistetään avoimuutta sekä tutkimukselle ja innovoinnille suotuisaa ilmapiiriä.
- D. On hyödynnettävä täysimääräisesti olemassa olevia välineitä kaksikäyttötuotteiden viennin valvomiseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden toimivallan ja vastuiden mukaisesti ja tehostettava meneillään olevaa työtä nykyisen kaksikäyttötuotteita koskevan asetuksen (EU) 2021/821³ panemiseksi täysimääräisesti täytäntöön.
- E. Jäsenvaltioiden välinen koordinointi on ensiarvoisen tärkeää nykyisen asetuksen (EU) 2021/821 täysimääräisessä täytäntöönpanossa, ja Euroopan komissiolla on merkittävä rooli tällaisen koordinoinnin helpottamisessa, erityisesti 24 artiklan mukaisen kaksikäyttötuotteiden koordinoitiryhmän kokousten, 25 artiklan 2 kohdan mukaisen täytäntöönpanon valvonnan koordinoitimekanismin kokousten ja niihin liittyvien teknisten asiantuntijaryhmien kokousten järjestämisessä. Tärkeässä asemassa on myös kaksikäyttötuotteiden sähköinen järjestelmä (DUeS), jolla tuetaan suoraa yhteistyötä ja tietojenvaihtoa jäsenvaltioiden välillä asetuksen (EU) 2021/821 23 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/821, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, kaksikäyttötuotteiden vientiä, välitystä, teknistä apua, kauttakulkua ja siirtoa koskevan unionin valvontajärjestelmän perustamisesta (uudelleenlaadittu), *EUVL L 206, 11.6.2021, s. 1*.

TOTEAA SEURAAVAA:

- A. Vaikka neuvosto ei välttämättä ole samaa mieltä valkoisen kirjan analyysistä, joka koskee kansainvälistä vientivalvontajärjestelmää, ja neuvostossa aiheesta käytäviä lisäkeskusteluja rajoittamatta, muuttuva geopoliittinen ympäristö aiheuttaa uusia haasteita, myös vientivalvonnan alalle.
- B. Neuvoston kaksikäyttötuotetyöryhmän tehtävänä on toimia kaksikäyttötuotteiden vientivalvontaa koskevien poliittisten keskustelujen foorumina neuvostossa. Työryhmä on jo aloittanut asiaa koskevan työskentelyn vientivalvontaa koskevan valkoisen kirjan julkaisemisen jälkeen.
- C. Jäljempänä esitetyt päätelmät liittyvät erityisesti vientivalvontaa koskevassa valkoisessa kirjassa ehdotettuihin toimiin, eivätkä ne vaikuta neuvoston yleisiin näkemyksiin Euroopan taloudellisen turvallisuuden strategiasta ja vientivalvonnan roolista siinä.
1. KEHOTTA komissiota yhdessä jäsenvaltioiden kanssa analysoimaan tarkemmin mahdollisuutta käyttää asetuksen (EU) 2021/821⁴ nykyistä 17 artiklaa perustana komission delegoidulle säädökselle, jotta asetuksen (EU) 2021/821 liitteeseen I voidaan väliaikaisesti lisätä uusia kohtia, jotka vastaavat sitoumuksia, jotka jäsenvaltiot ovat hyväksyneet monenvälisten vientivalvontajärjestelmien puitteissa kyseisten järjestelmien jäseninä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta komission aloiteoikeutta.
2. KATSOO, että asetuksen (EU) 2021/821 liitteen I muuttaminen tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä siten, että siihen lisätään väliaikaisesti uusia kohtia, ei sovellu jäsenvaltioiden monenvälisten vientivalvontajärjestelmien tukemiseksi tekemien kansainvälisten sitoumusten huomioon ottamiseen tehokkaalla ja kestäväällä tavalla.

⁴ 17 artiklaa käytetään tällä hetkellä liitteen I määräajoin tehtäviin muutoksiin monenvälisissä vientivalvontajärjestelmissä tai asiaa koskevissa kansainvälisissä sopimuksissa sovitujen tarkastusten sisällyttämiseksi siihen. Pyydetty analyysi ei vaikuta tähän nykyiseen käyttöön.

3. PALAUTTAA MIELEEN, että neuvoston kaksikäyttötuotetyöryhmä on foorumi, jonka tehtävänä on valmistella neuvoston työtä ja antaa poliittista ohjausta kaksikäyttötuotteiden vientivalvontapolitiikan ja siihen liittyvien asioiden alalla.
4. KANNUSTAA neuvoston puheenjohtajavaltiota hyödyntämään täysimääräisesti neuvoston kaksikäyttötuotetyöryhmää muun muassa järjestämällä säännöllisiä korkean tason kokouksia keskeisistä vientivalvontapolitiikkaan liittyvistä kysymyksistä tarvittaessa suojatusti ja luottamuksellisesti ja raportoimalla tarvittaessa pysyvien edustajien komitealle ja neuvostolle.
5. KOROSTAA, että kansallinen valvonta kuuluu edelleen jäsenvaltioiden toimivaltaan ja että se on väline, jolla puututaan kansalliseen turvallisuuteen liittyviin huolenaiheisiin, ja että näin ollen kansallisten valvontaluetteloiden vapaaehtoista koordinointia koskevat suositukset eivät saisi vaikuttaa jäsenvaltion kykyyn vastata kansalliseen turvallisuuteen liittyviin huolenaiheisiin ja lisäksi niissä olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien erot ja vaikutukset hallinnolliseen rasitukseen.
6. TOTEAA, että jäsenvaltioiden välinen koordinointi on tärkeää, jotta voidaan varmistaa asetuksen (EU) 2021/821 täysimääräinen ja tehokas täytäntöönpano erityisesti kansallisten valvontaluetteloiden hyväksymisen osalta.
7. KEHOTTA komissiota suunnittelemaan riittävästi kokouksia asetuksen (EU) 2021/821 24 artiklan ja 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jotta jäsenvaltioiden välistä tehokasta koordinointia asetuksen (EU) 2021/821 täytäntöönpanossa ja noudattamisen valvonnassa voidaan toteuttaa tarvittavan tehokkaasti ja usein sekä turvallisella ja luottamuksellisella tavalla.
8. ODOTTAA MIELENKIINNOLLA, että komissio ja neuvosto hyväksyvät suosituksen kansallisten valvontaluetteloiden koordinoinnin parantamisesta asetuksen (EU) 2021/821 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti ottaen huomioon neuvoston kaksikäyttötuotetyöryhmässä tehdyt päätelmät kansallisten valvontaluetteloiden terminologiasta ja muut jäsenvaltioiden näkemykset.

9. KEHOTTA komissiota ja jäsenvaltioita ensisijaisesti panemaan täytäntöön nykyisen asetuksen (EU) 2021/821 ja hyödyntämään täysimääräisesti olemassa olevia kaksikäyttötuotteiden viennin valvontaan käytettävissä olevia välineitä.
10. PANEE MERKILLE komission ehdotuksen kaksikäyttöasetuksen (EU) 2021/821 arviointiaikataulun aikaistamisesta ja katsoo, että asetuksen täytäntöönpano olisi asetettava etusijalle, sekä muistuttaa, että joitakin säännöksiä ja välineitä ei ole vielä otettu käyttöön tai niitä testataan parhaillaan.
11. KEHOTTA komissiota ottamaan jäsenvaltiot mukaan arviointia tukevan tutkimuksen tehtävänmäärittämiseen.
12. PYYTÄÄ komissiota tiedottamaan neuvostolle toimien täytäntöönpanosta muun muassa raportoimalla asiaankuuluville neuvoston valmisteluelimille, kuten kaksikäyttötuotetyöryhmälle, ja pyytämällä niiltä palautetta.
